

בש"פ 3772/17 - יונתן כהן, דניאל קרעי, יעקוב שרייבר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 3772/17

לפני:
המבקשים:
כבוד השופטת ע' ברון
1. יונתן כהן
2. דניאל קרעי
3. יעקוב שרייבר

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 7.5.2017 ב-עמ"י 9385-05-17 שניתנה על ידי כבוד השופט א' הימן

בשם המבקש 1:
בשם המבקש 2:
בשם המבקש 3:
עו"ד ענבר קינן
עו"ד קרן בלס
עו"ד עזרא יצחקי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופט א' הימן) ב-עמ"י 9385-05-17 מיום 7.5.2017 שבגדרה נדחה ערר המבקשים על החלטת בית משפט השלום (כבוד השופט ג' הס) מיום 6.5.2017 ב-מ"י 8963-05-17 שבמסגרתה הוחרג מעצרו של המבקש עד ליום 9.5.2017.

2. המבקשים נעצרו בצהרי יום שישי ה-5.5.2017, כאשר האחד נעצר בשעה 13:30, השני בשעה 14:30 והשלישי בשעה 14:40, וזאת בחשד להחזקה של שטר כסף מזויף, עבירה לפי סעיף 2(462) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עמוד 1

(להלן: חוק העונשין); קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וקבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין. במוצאי שבת הובאו המבקשים בפני שופט בית משפט השלום, וזה האריך את מעצרו עד ליום 9.5.2017.

לטענת המבקשים, הם היו נתונים במעצר לא חוקי, וזאת משום שאף שנעצרו ביום שישי בשעות הצהריים הם הובאו בפני שופט אך במוצאי שבת, וזאת בניגוד להוראת סעיף 29(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, המורה כי אדם שנעצר למעלה מ-4 שעות לפני כניסת השבת - יש להביאו בפני שופט טרם כניסתה. הטענה המרכזית שבפי המבקשים הינה כי הגם שניתן להורות על מעצרו של אדם שנעצר שלא כחוק בנסיבות מסוימות, לא כך הוא במקרים שבהם העבירות שהעצור נחשד בביצוען אינן מגלמות מסוכנות סטטוטורית כבמקרה דנן. עוד נטען כי טענת המשיבה שלפיה בשעת המעצר לא נפתחות בקשות מעצר במזכירות בית המשפט, אין בה כדי לאיין את אי חוקיות המעצר.

3. הן בית משפט השלום והן בית המשפט המחוזי נתנו את הדעת לטענה בדבר המעצר הבלתי חוקי. בית משפט השלום עמד על כך ששיקולי מזכירות בית המשפט אינם מצדיקים אי הבאת חשוד בפני שופט כדרישת החוק. עם זאת, קבע בית משפט השלום כי לנוכח פעולות החקירה הרבות שנדרש לבצען, בין היתר משום אופי העבירות הנחשדות ובשל חשש לשיבוש הליכי החקירה, אין מקום להורות על חלופת מעצר בעניינם של המבקשים; ומשכך הורה על הארכת מעצרו של המבקשים, הגם שעד ליום 9.5.2017 ולא בחמישה ימים כפי שביקשה המשיבה.

בהחלטה נושא הבקשה דנן הניח בית המשפט המחוזי לצורך הדין כי מעצרו של המבקשים היה בלתי חוקי, ואולם דחה את הערר תוך שקבע כי בית משפט השלום ביצע את האיזונים הראויים בהחלטתו להורות על המשך מעצרו של המבקשים, וזאת לנוכח מהות החקירה והפעולות שנדרשו במסגרתה.

4. לאחר שעיינתי בבקשה ובהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, דין הבקשה להידחות. מדובר בבקשת רשות לערור ב"גלגול שלישי", ובבקשות מעין אלו נוהגת אמת מידה מצמצמת הדומה במהותה לזו שהותוותה בעניין חניון חיפה (3) 123 (1982)). על פי אמת מידה מצמצמת זו, רשות לערור תינתן רק במקרים חריגים שבהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך. כן מדובר במקרים שבהם מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידתית בזכויות הנאשם או אי מתן משקל ראוי לשלום הציבור ולבטחונו (ראו למשל, גביבולייב נ' מדינת ישראל (15.6.2016); ג'ריס נ' ג'ריס (17.4.2011)).

לא מצאתי כי הבקשה דנן מגלה עילה למתן רשות לערור. חרף ניסיונם של המבקשים לשוות לעניינם נופך כללי ועקרוני, למעשה ההחלטות נושא הבקשה מיישמות על המקרה הקונקרטי את הכלל שנקבע זה מכבר בפסיקה בכל הנוגע למעצר בלתי חוקי, ובגדרו האיזונים ששומה על בית המשפט לערוך במקרה כזה. עמדה על כך השופט (בדימוס) ע' ארבל ב-בש"פ 9220/12 פרץ נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.12.2016):

"המשך מעצרו של עצור שנפל פגם משמעותי ומהותי בזכויותיו הבסיסיות כעצור עלול בנסיבות המתאימות לפגוע בלגיטימיות של הליך המעצר, בטוהר ההליך הפלילי ובאמון הציבור במערכת המשפט. מצופה כי רשויות החקירה יקפידו הקפדה יתירה על זכויותיו של עצור, הנמצא במעמד פגיע וקשה ביותר. פגיעה קשה ומשמעותית בזכויותיו של העצור

עשויה לשמוט את הצידוק המוסרי מתחת להמשך מעצר [...] עם זאת, מובן כי אין מדובר בערך מוחלט, ויש ליתן את הדעת לשיקולים אחרים המצדיקים את המשך מעצרו של החשוד. בית המשפט, אם כן, יידרש לאזן בין הפגיעה בזכויות החשוד, מהותה, חומרתה, משמעויותיה, משכה וכדומה, לבין האינטרס הציבורי בהמשך מעצרו של החשוד, הכולל את ערך גילוי האמת, הלחימה בפשיעה וההגנה על שלום הציבור, שייבחנו בין היתר בהתאם לאופי החשדות וצרכי החקירה".

נכון הוא שהמבקשים נעצרו בשל עבירות שעל פניהן אינן מגלמות מסוכנות סטטוטורית, ואולם אין משמעות הדבר שעילת המעצר של שיבוש הליכי חקירה אינה מתקיימת בעניינם. בית משפט השלום סבר, על סמך החומר שהובא בפניו, כי ישנן פעולות חקירה נדרשות בעניינם של המבקשים שלא ניתן לבצען במסגרת חלופת מעצר. זאת, בלא שהתעלם מנסיבות מעצרו של המבקשים, ותוך שיצא מנקודת הנחה בדבר אי חוקיות המעצר בעת שהובאו לראשונה בפני בית משפט השלום במוצאי יום שבת. יוער בהקשר זה כי ברי ששומה על הרשויות, ובתוך כך המשטרה, להקפיד בהוראות סדר הדין הפלילי ולפעול לקיימן ככתבן וכלשונו. עם זאת במקרה דנן ביצע בית משפט השלום איזון ראוי בין השיקולים הנדרשים בעת שהורה על מעצרו של המבקשים עד ליום 9.5.2017, ובדין לא מצא בית המשפט המחוזי מקום להתערב בכך. התוצאה היא שהבקשה נדחת.

ניתנה היום, י"ב באייר התשע"ז (8.5.2017).

ש ו פ ט ת